

THE CHAMBER OF NOTARIES IN KATOWICE WYKONYWANIE ZAWODU NOTARIUSZA W DOBIE PANDEMII KORONAWIRUSA NA PODSTAWIE DANYCH POZYSKANYCH Z IZBY NOTARIALNEJ W KATOWICACH

Jacek Wiatrowski

Ph.D. in Law, Polonia University, Institute of Law and Administration, Poland
e-mail: j.wiatrowski@ap.edu.pl, orcid.org/0000-0001-7032-5036

Marta Pyda

BSc, Polonia University, Institute of law and administration, Poland
e-mail: marta-pyda21@wp.pl, orcid.org/0000-0003-1993-771X

Streszczenie

Praca ma za zadanie przedstawić specyfikę, charakter oraz zakres zawodu notariusza, możliwości i ograniczenia w wykonywaniu zawodu notariusza w dobie pandemii na podstawie analizy pozyskanych danych z Izby Notarialnej w Katowicach oraz przeprowadzonych badań własnych w celu ustalenia rzeczywistego wpływu pandemii na wykonywanie zawodu notariusza. Celem niniejszej pracy jest określenie wpływu pandemii na pracę notariuszy oraz analiza problemów badawczych poprzez potwierdzenie lub zanegowanie postawionych w części badawczej hipotez. W wyniku przeprowadzonych badań wykazano, że pandemia miała umiarkowany wpływ na pracę notariuszy oraz kancelarii notarialnych w kraju. Ponadto, stwierdzono występowanie zmian w zakresie wykonywanych czynności notarialnych oraz częściowy wpływ na zdawalność oraz dostępność do wstępnych egzaminów notarialnych oraz notarialnych egzaminów zawodowych.

Słowa kluczowe: notariusz, wykonywanie zawodu, koronawirus.

DOI: <https://doi.org/10.23856/4717>

1. Wstęp

Celem niniejszej pracy jest ustalenie wpływu pandemii koronawirusa na wykonywanie zawodu notariusza. W tym celu przeprowadzona została analiza danych pozyskanych z Izby Notarialnej w Katowicach w celu ustalenia rzeczywistego wpływu pandemii na wykonywanie zawodu notariusza. Dokonano gruntownej egzegezy dostępności oraz zdawalności wstępnego egzaminu notarialnego w Katowicach w latach 2018-2020. Ponadto, dokonano analizy zdawalności notarialnego egzaminu zawodowego w latach 2018-2020 oraz analizy danych dotyczących aplikantów Izby Notarialnej w Katowicach. Skupiono się ponadto na badaniach dotyczących wpływu pandemii COVID-19 na zdawalność notarialnego egzaminu zawodowego oraz dostępności do aplikacji notarialnej w Polsce. W uzupełnieniu należy dodać, iż doktryna wskazuje cechy wyróżniające notariuszy od innych zawodów prawniczych, potwierdzające status notariusza jako osoby zaufania publicznego. Dodatkowo, winno się podkreślić również, iż samorząd zawodowy notariuszy o którym mowa w art. 17 ust. 1 Konstytucji RP¹ wykonuje swoje zadania wyłącznie w granicach interesu publicznego. Innymi słowy oznacza to w szczególności zakaz nadużywania swojej pozycji. Ma to przede wszystkim na

¹ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 (Dz.U. z 1997 nr.78 poz.483) z póź. zmianami

celu przeciwdziałanie nadmiernemu ograniczaniu sposobności w możliwości nabycia danych uprawnień zawodowych.²

2. Egzegeza danych pozyskanych z Izby Notarialnej w Katowicach w celu ustalenia rzeczywistego wpływu pandemii na wykonywanie zawodu notariusza

Analiza danych dotyczących liczby osób przystępujących do wstępnego egzaminu notarialnego wykazała, że w 2018 roku do tego egzaminu przystąpiło 55 osób, w 2019 roku 53 osoby, czyli dwie osoby mniej niż w roku poprzednim, natomiast w 2020 roku 45 osób, czyli 10 osób mniej niż w 2018 roku i 8 osób mniej niż w 2019 roku. Dane dotyczące liczby osób przystępujących do wstępnego egzaminu notarialnego w poszczególnych latach zostały przedstawione na Wykresie nr 1.

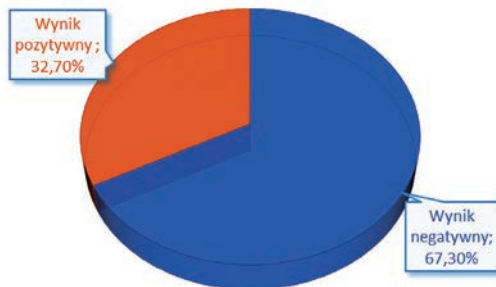

Wykres 1. Liczba osób przystępująca do wstępnego egzaminu notarialnego w Katowicach w latach 2018-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Izby Notarialnej w Katowicach

Analiza danych dotyczących zdawalności wstępnego egzaminu notarialnego w Katowicach wykazała, iż w 2018 roku do wstępnego egzaminu notarialnego w Izbie Notarialnej Katowicach przystąpiło 55 osób, z których 18 otrzymało pozytywny wynik, 37 osób otrzymało negatywny wynik z wstępnego egzaminu notarialnego, co oznacza, że egzamin zdało 32,70% ogółu osób przystępujących do tego egzaminu. Dane te przedstawia Wykres nr 2.

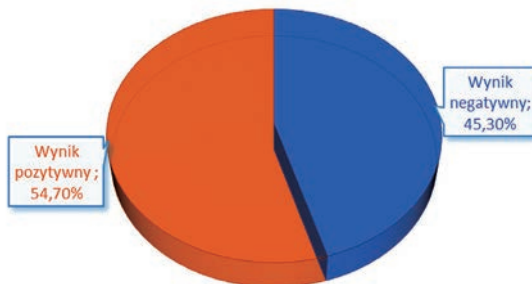
²K. Wiatrowski, J. Wiatrowski, B. Wanot „Uwarunkowania i ekonomiczno-prawny charakter wykonywania prawnych profesji zaufania publicznego w konfrontacji z zawodem lekarza” Częstochowa 2020 r. Wydawnictwo Uniwersytetu Humanistyczno –Przyrodniczego w Częstochowie s.11

Wykres 2. Zdawalność wstępnego egzaminu notarialnego w Katowicach w 2018 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Izby Notarialnej w Katowicach

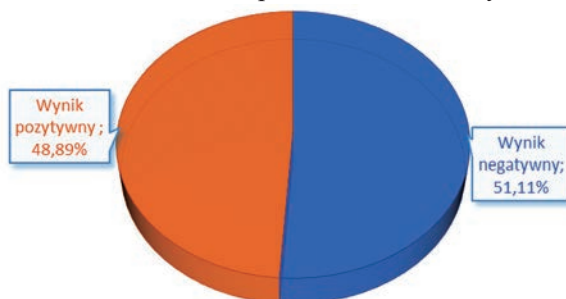
W 2019 roku do wstępnego egzaminu notarialnego przystąpiły 53 osoby, z których 29 uzyskało wynik pozytywny, natomiast 24 wynik negatywny. Oznacza to, że zdawalność wstępnego egzaminu notarialnego w Katowicach w 2019 roku wynosiła 54,70% i była o 22,00% wyższa niż w roku poprzednim. Dane te zostały przedstawione na Wykresie nr 3.

Wykres 3. Zdawalność wstępnego egzaminu notarialnego w Katowicach w 2019 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Izby Notarialnej w Katowicach

W 2020 roku do wstępnego egzaminu notarialnego przystąpiło 45 osób, z których prawie połowa, czyli 22 osoby otrzymała pozytywny wynik z egzaminu, 23 osoby otrzymały wynik negatywny, co oznacza, że zdawalność wstępnego egzaminu notarialnego wyniosła w 2020 roku 48,89%, czyli była mniejsza o 5,81% w porównaniu do roku poprzedzającego i 16,19% wyższa niż w 2018 roku. Dane te przedstawiono na Wykresie nr 4.

Wykres 4. Zdawalność wstępnego egzaminu notarialnego w Katowicach w 2020 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Izby Notarialnej w Katowicach

Dane liczbowe przytoczone dotychczas dotyczące wyników wstępnego egzaminu notarialnego w latach 2018-2020 w Katowicach przedstawiono w Tabeli nr 1.

Tabela 1

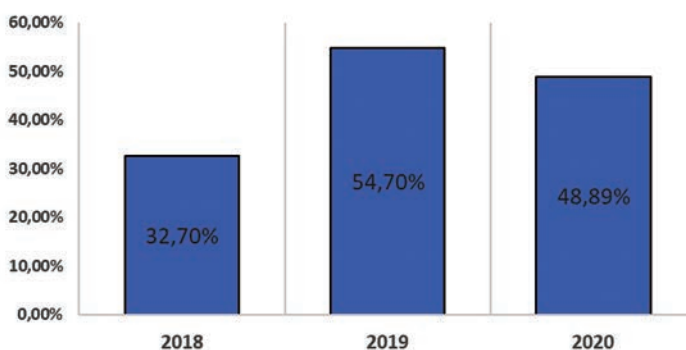
Zdawalność wstępnego egzaminu notarialnego w latach 2018-2020 w Katowicach

Rok	Liczba osób, które przystąpiły do wstępnego egzaminu notarialnego	Liczba osób, które uzyskały pozytywny wynik z wstępnego egzaminu notarialnego	Liczba osób, które uzyskały negatywny wynik z wstępnego egzaminu notarialnego	Procent zdawalności	Różnica zdawalności względem roku poprzedniego w procentach
2018	55	18	37	32,70%	Rok bazowy
2019	53	29	24	54,70%	Wzrost o 22%
2020	45	22	23	48,89%	Spadek o 5,81%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy danych pozyskanych z izby notarialnej w Katowicach

Dane liczbowe dotyczące zdawalności wstępnego egzaminu notarialnego w Katowicach w latach 2018-2020 ujęte w Tabeli 1 przedstawia Wykres 5.

Zdawalność wstępnego egzaminu notarialnego w Katowicach w latach 2018-2020

Wykres 5. Zdawalność wstępnego egzaminu notarialnego w Katowicach w latach 2018-2020.

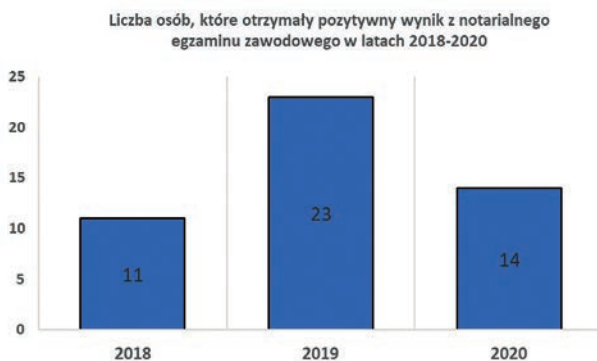
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Izby Notarialnej w Katowicach

Analiza danych dotycząca dostępności oraz zdawalności wstępnego egzaminu notarialnego w Katowicach w latach 2018-2020 wykazała, że co roku w Katowicach odnotowany został spadek liczby osób przystępujących do wstępnego egzaminu notarialnego. Najwięcej osób zdecydowało się przystąpić do wstępnego egzaminu notarialnego w 2018 roku (55 osób) a najmniej zdecydowało się przystąpić do egzaminu w 2020 roku (45). Należy zaznaczyć jednak, że z jednoczesnym spadkiem liczby osób przystępujących do wstępnego egzaminu notarialnego odnotowano jednocześnie wzrost zdawalności tegoż egzaminu. Największą zdawalność odnotowano w 2019 roku, mimo że do egzaminu przystąpiły tylko 2 osoby mniej niż w roku poprzednim, natomiast w 2020 roku odnotowano spadek zdawalności o 5,81% niż w roku poprzednim. Można przyjąć, że obecna epidemia COVID-19 mogła mieć wpływ na dostępność do wstępnego egzaminu notarialnego, ponieważ na przełomie lat 2018-2020 występował sukcesywny spadek liczby osób przystępujących do

wstępnego egzaminu notarialnego, jednakże okoliczność takowa nie wpłynęła znacząco na wyniki tych egzaminów, ponieważ w porównaniu do 2018 roku zarówno wyniki z 2019 roku jak i z 2020 roku były zdecydowanie wyższe.

3. Analiza zdawalności notarialnego egzaminu zawodowego w Katowicach w latach 2018-2020

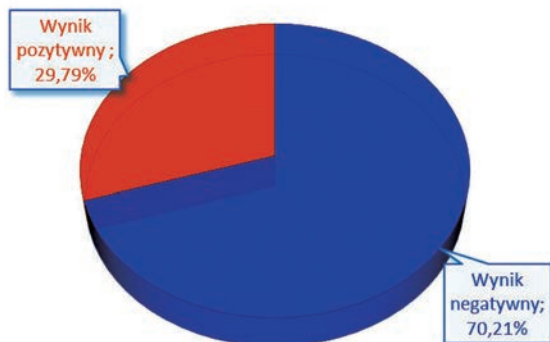
Analiza danych dotycząca zdawalności notarialnego egzaminu zawodowego w Katowicach w latach 2018-2020 wykazała, że w 2018 roku zawodowy egzamin notarialny w Katowicach zdało 11 osób, w 2019 roku 23 osoby, natomiast w 2020 roku 14 osób. Oznacza to, że w stosunku do 2019 roku w Katowicach odnotowano znaczny spadek liczby osób, które otrzymało pozytywny wynik z zawodowego egzaminu notarialnego. Dane liczbowe zostały przedstawione na Wykresie nr 6.

Wykres 6. Liczba osób, które otrzymały pozytywny wynik z notarialnego egzaminu zawodowego w latach 2018-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Izby Notarialnej w Katowicach

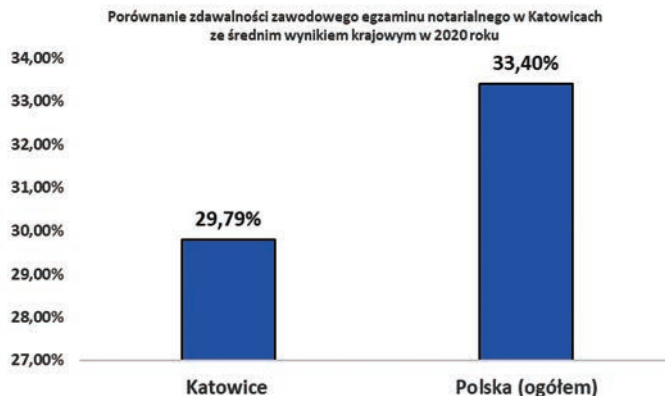
Analiza danych dotycząca wyłącznie 2020 roku wykazała, że spośród 47 osób przystępujących do notarialnego egzaminu zawodowego w Katowicach, 33 osoby uzyskały wynik negatywny a tylko 14 uzyskało wynik pozytywny, zdawalność więc wynosiła zaledwie 29,79%. Zestawienie danych przedstawia Wykres nr 7.

Wykres 7. Zdawalność zawodowego egzaminu notarialnego w Katowicach w 2020 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z izby notarialnej w Katowicach

Analizując wskazane dane można uznać, że pandemia mogła zaważyć na dostępności do zawodowego egzaminu notarialnego, jednakże nie wpłynęła ona na wyniki przeprowadzonego w 2020 roku egzaminu. Czynniki, które mogły oddziaływać na zdawalność egzaminu pozostają przede wszystkim trudność pytań egzaminacyjnych oraz stopień przygotowania osób przystępujących do egzaminu. Biorąc pod uwagę, że ogólny wynik zdawalności zawodowego egzaminu notarialnego w Polsce w 2020 roku był bardzo niski i wynosił 33,40% to wynik zdawalności w Katowicach był o jeszcze 3,61% niższy.³ Dane porównujące wyniki zdawalności zawodowego egzaminu notarialnego w Polsce w 2020 roku oraz wyniki zdawalności tegoż egzaminu w Katowicach przedstawia Wykres nr 8.

Wykres 8. Porównanie zdawalności zawodowego egzaminu notarialnego w Katowicach ze średnim wynikiem krajowym w 2020 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z izby notarialnej w Katowicach oraz na podstawie danych zawartych w: J. Wiatrowski, K. Wiatrowski, 2020, *Analiza wpływu pandemii Covid-19 na zdawalność notarialnego egzaminu zawodowego*, Periodyk Naukowy Akademii Polonijnej, Częstochowa, PNAP (2020) nr 6

Tabela 2

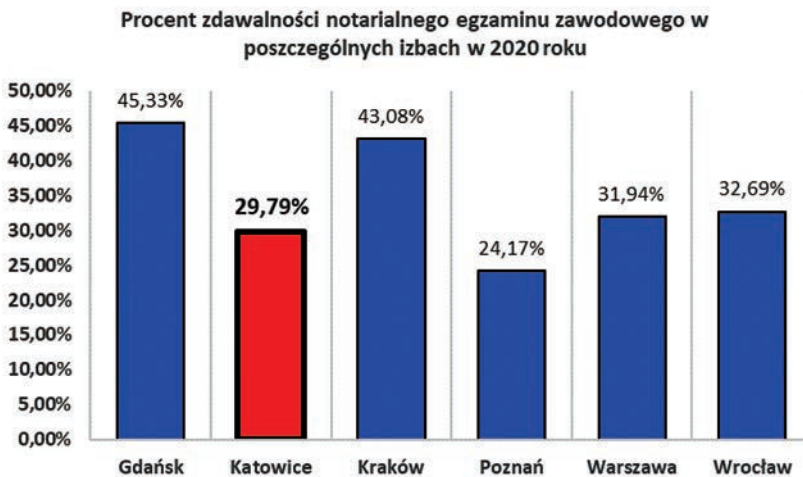
Zdawalność notarialnego egzaminu zawodowego w poszczególnych izbach notarialnych w 2020 roku

Izba notarialna	Liczba osób przystępujących do egzaminu notarialnego	Liczba osób, które uzyskały pozytywny wynik z egzaminu notarialnego	Liczba osób, które uzyskały negatywny wynik z egzaminu notarialnego	Procent zdawalności
Gdańsk	75	34	41	45,33%
Katowice	47	14	33	29,79%
Kraków	65	28	37	43,08%
Poznań	120	29	91	24,17%
Warszawa	144	46	98	31,94%
Wrocław	52	17	35	32,69%
Ogółem	503	168	335	33,40%

Źródło: J. Wiatrowski, K. Wiatrowski, 2020, *Analiza wpływu pandemii Covid-19 na zdawalność notarialnego egzaminu zawodowego*, Periodyk Naukowy Akademii Polonijnej, Częstochowa, PNAP (2020) nr 6

³ J. Wiatrowski, K. Wiatrowski, 2020, *Analiza wpływu pandemii Covid-19 na zdawalność notarialnego egzaminu zawodowego*, Periodyk Naukowy Akademii Polonijnej, Częstochowa, PNAP (2020) nr 6

Różnice pomiędzy skrajnymi wartościami procentowymi zdawalności w poszczególnych izbach, tj. w Gdańsku i Poznaniu są bardzo znaczne i w tym przypadku wynoszą one aż 21,16%. Katowice okazały się być na przedostatnim miejscu w zestawieniu zdawalności zawodowego egzaminu notarialnego w poszczególnych izbach z wynikiem o 3,61% niższym niż średnia zdawalność. Zastanawiającym jest znaczne zróżnicowanie zdawalności w poszczególnych izbach, co może świadczyć o niejednorodnym przygotowaniu zdających osób. Średnia zdawalność w poszczególnych izbach jest zaskakująco niska a wysoka rozbieżność pomiędzy tymi wynikami bez wątpienia pozostaje zjawiskiem negatywnym. Zestawienie przytoczonych danych liczbowych zostało przedstawione na Wykresie nr 9.

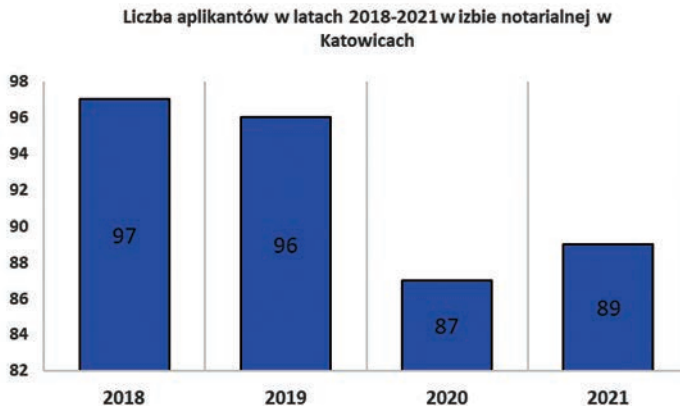
Wykres 9. Procent zdawalności notarialnego egzaminu zawodowego w poszczególnych izbach w 2020 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie J. Wiatrowski, K. Wiatrowski, 2020, *Analiza wpływu pandemii Covid-19 na zdawalność notarialnego egzaminu zawodowego*, Periodyk Naukowy Akademii Polonijnej, Częstochowa, PNAP (2020) nr 6

Analiza danych dotycząca zdawalności notarialnego egzaminu zawodowego w Katowicach w 2020 roku wykazała, że zdawalność ta była wyjątkowo niska a jej wynik okazał się być niższy niż średnia krajowa. Wpływ na rezultat zdawalności mogły mieć ograniczenia pandemiczne, jednakże za kluczowy czynnik tak niskich wyników można uznać przede wszystkim niedostateczny poziom przygotowania osób przystępujących do egzaminu, a nade wszystko trudność pytań egzaminacyjnych.

4. Analiza danych dotycząca aplikantów izby notarialnej w Katowicach

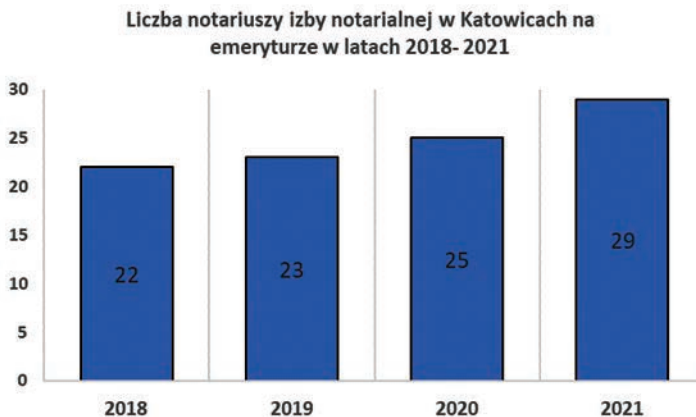
Liczba aplikantów w latach 2018-2021 w izbie notarialnej w Katowicach co roku systematycznie się zmniejszała. W 2018 roku wynosiła 97 aplikantów, w 2019-96 aplikantów, i kolejno w 2020-87 aplikantów. Wyjątkiem okazał się być 2021 rok, gdzie stan na dzień 01.01.2021 r. wynosił 89 aplikantów. Jednakże, zauważyć można sukcesywny spadek liczby aplikantów w tej izbie. Dane liczbowe dotyczące aplikantów izby notarialnej w Katowicach przedstawiono na Wykresie nr 10.

Wykres 10. Liczba aplikantów w latach 2018-2021 w izbie notarialnej w Katowicach.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z izby notarialnej w Katowicach

Ponadto, z uzyskanych danych ustalono, że nieprzerwanie zwiększa się liczba notariuszy przechodzących na emeryturę. W 2018 roku 20 notariuszy było już na emeryturze, w 2019 - 23, w 2020 roku - 25 osób a w 2021 roku aż 29. Dane liczbowe dotyczące notariuszy izby notarialnej na emeryturze przedstawia Wykres 11.

Wykres 11. Liczba notariuszy izby notarialnej w Katowicach na emeryturze w latach 2018–2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z izby notarialnej w Katowicach

Analizując uzyskane dane wnioskować zatem można, że coraz większa liczba notariuszy izby notarialnej w Katowicach osiąga wiek emerytalny i rezygnuje z pracy w zawodzie. Systematycznie zmniejszająca się liczba aplikantów oraz niskie wyniki zdawalności zawodowego egzaminu notarialnego w Katowicach są zatem zjawiskiem niepokojącym ze względu na możliwe w przyszłości braki kadrowe w tej izbie.

5. Wpływ pandemii COVID-19 na zdawalność notarialnego egzaminu zawodowego oraz dostępność do aplikacji notarialnej w Polsce

J. Wiatrowski i K. Wiatrowski w swym opracowaniu wykazali, że zdawalność egzaminu notarialnego charakteryzuje się wysokim zróżnicowaniem wyników na przestrzeni lat oraz że epidemia COVID-19 w 2020 roku mogła być jednym z kilku czynników wpływających na dostęp do egzaminów zważywszy na nagły spadek liczby osób, które przystąpiły do egzaminu, jednak ilość osób, które uzyskały pozytywny wynik z egzaminu, nie miała związku z obecną sytuacją. Jako główne czynniki mające wpływ na zdawalność egzaminu autorzy badań wskazali trudność pytań egzaminacyjnych oraz poziom przygotowania do egzaminu przez osoby zdające.⁴

Badania przeprowadzone przez J. Wiatrowskiego i K. Wiatrowskiego dotyczące analizy dostępności do aplikacji notarialnej oraz zdawalności notarialnego egzaminu zawodowego w Polsce wykazały, że izbą notarialną, w której przeprowadzana jest największa liczba egzaminów wstępnych na aplikację notarialną jest izba notarialna w Warszawie, najmniejszą zaś liczbą egzaminów wstępnych na aplikację notarialną charakteryzuje się izba notarialna w Katowicach. Autorzy wykazali, że wysoka liczba przeprowadzanych egzaminów nie ma związku z ich zdawalnością, za przykład podając wyniki z Warszawy i Poznania z 2018 roku. Mimo tego, że w Warszawie do egzaminu wstępnego przystąpiło o 69 osób więcej niż w Poznaniu, to zdawalność w Poznaniu była wyższa, niż w Warszawie. W swym opracowaniu autorzy wyraźnie zaznaczyli wysoce zauważalną niską zdawalność egzaminów wstępnych na aplikację notarialną oraz wysoką wartość odchylenia standardowego otrzymywanych wyników. Przeciętna zdawalność egzaminów wstępnych w Polsce w latach 2018-2020 wynosiła 40,83%, natomiast wartość odchylenia standardowego 10,06%. Autorzy w swym opracowaniu wyraźnie zaznaczyli, że istotna jest częsta zmienność wyników egzaminów. W 2018 roku zdawalność egzaminów w Polsce wynosiła 32,70%, w 2019 roku 55,00% a w 2020 roku 34,79%. Najniższą zdawalnością w latach 2018-2020 charakteryzowała się Warszawa z wynikiem 36,39%, natomiast najwyższą Katowice z wynikiem 45,43%.⁵ Dane dotyczące przeciętnej zdawalności egzaminów wstępnych na aplikację notarialną i ich odchylenia standardowe w poszczególnych izbach notarialnych w latach 2018-2020 przedstawia Ryc. 1.

Zdaniem autorów badań epidemia COVID-19 nie miała negatywnego wpływu na liczbę osób, które przystąpiły do egzaminu wstępnego na aplikację notarialną. Zgodnie z przeprowadzoną analizą danych okazało się, że mimo zmniejszaniu się liczby osób, które przystępowały do egzaminu w latach 2016-2019, to na przełomie lat 2019 i 2020 odnotowano wzrost liczby osób przystępujących do egzaminu notarialnego. J. Wiatrowski i K. Wiatrowski wskazują, że dla tego czynnika mogła znaczenie mieć izolacja społeczna i jej produktywnie wykorzystanie do poświęcenia większej ilości czasu na naukę do wstępnego egzaminu na aplikację notarialną. Dane te przedstawia Ryc. 2.

⁴ J. Wiatrowski, K. Wiatrowski, 2020, *Analiza wpływu pandemii Covid-19 na zdawalność notarialnego egzaminu zawodowego*, Periodyk Naukowy Akademii Polonijnej, Częstochowa, PNAP (2020) nr 6

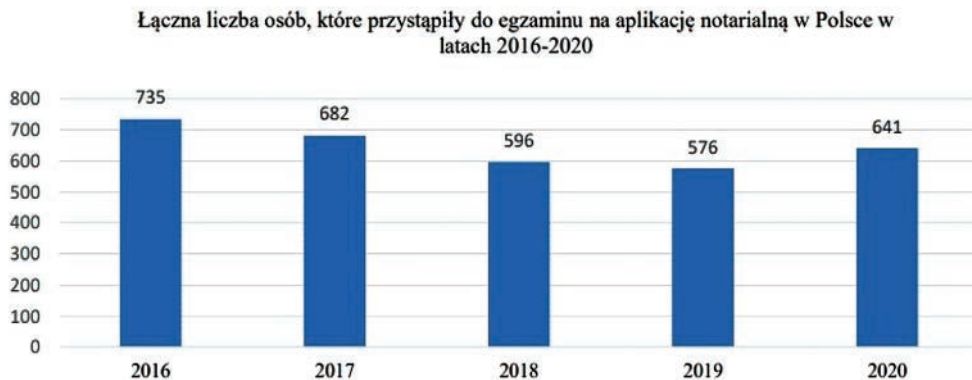
⁵ Wiatrowski, K. Wiatrowski, *Analiza dostępności do aplikacji notarialnej oraz zdawalności notarialnego egzaminu zawodowego w dobie pandemii COVID-19*, 2021, Acta Iuris Stetinensis Szczecin, nr 1/2021 (33)

Wykres 1. Przeciętna zdawalność egzaminów wstępnych na aplikację notarialną i ich odchylenie standardowe w poszczególnych izbach notarialnych w Polsce w latach 2018-2020

Ryc. 1. Przeciętna zdawalność egzaminów wstępnych na aplikację notarialną i ich odchylenie standardowe w poszczególnych izbach notarialnych w Polsce w latach 2018-2020

Źródło: J. Wiatrowski, K. Wiatrowski, *Analiza dostępności do aplikacji notarialnej oraz zdawalności notarialnego egzaminu zawodowego w dobie pandemii COVID-19, 2021, Acta Iuris Stetinensis Szczecin, nr 1/2021 (33)*

Wykres 2. Łączna liczba osób, które przystąpiły do egzaminu na aplikację notarialną w Polsce w latach 2016-2020

Ryc. 2. Łączna liczba osób, które przystąpiły do egzaminu na aplikację notarialną w latach 2016-2020

Źródło: J. Wiatrowski, K. Wiatrowski, *Analiza dostępności do aplikacji notarialnej oraz zdawalności notarialnego egzaminu zawodowego w dobie pandemii COVID-19, 2021, Acta Iuris Stetinensis Szczecin, nr 1/2021 (33)*

6. Podsumowanie

Relevantnym pozostaje znaczący wpływ samorządu zawodowego notariuszy na wykonywanie i dostępność do poddanej analizie profesji, oczywiście poddane określonej skali ograniczeń. Co więcej, jak podkreśla P. Sarnecki w komentarzu odnoszącym się do art. 17 Konstytucji RP podstawą włączenia określonego zawodu do kategorii zawodu zaufania publicznego powinno być zawsze uznanie, że nałożenie owych ograniczeń nie następuje w celu stworzenia określonej grupy zawodowej przywilejów, lecz ma służyć interesowi publicznemu.⁶

Dlatego też, przegląd danych przedstawionych w niniejszym opracowaniu pozwolił na przytoczenie kilku najważniejszych informacji i wniosków ujętych w jego podsumowaniu. Mianowicie, analiza danych dotycząca dostępności do wykonywania rzeczonego zawodu notariusza, analizowana przede wszystkim przez pryzmat zdawalności wstępnego egzaminu notarialnego w Izbie Notarialnej w Katowicach w latach 2018-2020 wykazała, że co roku w Katowicach odnotowywano spadek liczby osób, które przystępowały do wstępnego egzaminu notarialnego oraz że z jednoczesnym spadkiem liczby osób przystępujących do tegoż egzaminu odnotowywano wzrost zdawalności. Przyjąć zatem można, że obecna sytuacja epidemiczna mogła mieć wpływ na dostępność do wstępnego egzaminu notarialnego, jednakże nie wpłynęła na wyniki tych egzaminów, ponieważ w porównaniu do 2018 roku wyniki zdawalności w kolejnych latach były wyższe. Różnice pomiędzy skrajnymi wartościami procentowymi zdawalności notarialnego egzaminu zawodowego w poszczególnych izbach okazały się być bardzo znaczne i wynosiły aż 21,16%. Izba Notarialna w Katowicach w tym zestawieniu uplasowała się na przedostatnim miejscu z wynikiem o 3,61% niższym niż średnia zdawalność w poszczególnych izbach. Egzegeza danych dotyczących zdawalności zawodowego egzaminu notarialnego w Katowicach wykazała, że procent zdawalności był niższy niż średnia krajowa a na niskie wyniki zdawalności mogły mieć wpływ ograniczenia pandemiczne, jednakże kluczowym wyznacznikiem tak niskich osiągnięć było przede wszystkim niedostateczne przygotowanie osób przystępujących do egzaminu oraz trudność pytań egzaminacyjnych. Liczba aplikantów w latach 2018-2020 w Izbie Notarialnej w Katowicach systematycznie się zmniejszała. Ponadto, nieprzerwanie zwiększa się liczba notariuszy przechodzących na emeryturę co w połączeniu z niską liczbą aplikantów jest zjawiskiem niepokojącym. Przechodząc do wskaźników ogólnopolskich należy stwierdzić, iż pomiędzy 2019 a 2020 rokiem w Polsce miał miejsce spadek liczby osób przystępujących do egzaminu notarialnego, mimo że od 2016 roku odnotowywany był ciągle wzrost liczby osób deklarujących przystąpienie do tego egzaminu. Stąd zasadnym jest wnioskować, iż pandemia COVID-19 mogła być jednym z czynników, jeżeli nie kardynalnym, który wpłynął negatywnie na możliwość dostępu do tegoż egzaminu. Takowe wynika z okoliczności, iż średnia zdawalność egzaminu zawodowego notariuszy okazała się być bardzo niska i wynosiła zaledwie 33,40%.

Konkludując, należy stwierdzić, iż epidemia COVID-19 mogła mieć wpływ na nagły spadek liczby osób, które deklarowały przystąpienie do egzaminu notarialnego, jednakże spadek zdawalności był spowodowany niedostatecznym stopniem przygotowania oraz trudnością pytań egzaminacyjnych. Jednocześnie warto podkreślić, iż izbą notarialną, w której przeprowadza się najwięcej egzaminów wstępnych na aplikację notarialną jest Izba Notarialna w Warszawie.

W Izbie Notarialnej w Katowicach tych egzaminów przeprowadza się najmniej. Badania wykazały jednak, że ilość przeprowadzanych egzaminów nie ma związku z ich

---

⁶ P. Sarnecki, *Komentarz do art. 17, [w:] Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, L. Garlicki (red.), t. IV, Warszawa 2005, s. 2.

zdawalnością. Przeciętna zdawalność egzaminów wstępnych na aplikację notarialną w Polsce w latach 2018-2020 wynosiła 40,83%. Przeprowadzone badania wykazały jednak, że epidemia COVID-19 nie miała lub miała bardzo mały wpływ na liczbę osób, które przystąpiły do egzaminu wstępnego na aplikację notarialną.

Dlatego też, analiza danych pozyskanych z Izby Notarialnej w Katowicach oraz przeprowadzonych badań własnych w celu ustalenia rzeczywistego wpływu pandemii na wykonywanie zawodu notariusza pozwala na określenie wpływu pandemii COVID-19 na wykonywanie badanej profesji. Ponadto, skupiono się tu na analizie danych dotyczących przystępności i zdawalności wstępnych egzaminów notarialnych oraz zawodowych egzaminów notarialnych. Przeprowadzona analiza wykazała, że co roku w Katowicach odnotowany został spadek liczby osób przystępujących do wstępnego egzaminu notarialnego z jednoczesnym wzrostem zdawalności tegoż egzaminu. Pandemia COVID-19 mogła zatem mieć wpływ na dostępność do wstępnego egzaminu notarialnego, jednak nie wywarła negatywnego wpływu na jego wyniki. To zjawisko można wytłumaczyć np. poprzez poświęcenie większej ilości czasu na naukę przez osoby przystępujące do egzaminu ze względu na ograniczenia wynikające z restrykcji pandemicznych. Tym samym autorzy rzeczzonego opracowania stoją na stanowisku, iż spadek liczby osób przystępujących do wstępnego egzaminu notarialnego faktycznie mógł być związany z obowiązującymi obostrzeniami, zaś wzrost zdawalności związany z poświęcaniem większej ilości czasu na naukę, kosztem innych zajęć, których wykonywanie przez obowiązujące restrykcje stało się niemożliwe lub bardzo ograniczone. W porównaniu do 2018 roku wyniki zdawalności wstępnego egzaminu notarialnego były wyższe w latach 2019 i 2020. Gorzej reprezentowały się wyniki badań dotyczące zdawalności zawodowego egzaminu notarialnego, ponieważ średnia zdawalność w Katowicach była o 3,61% niższa niż średni wynik ogólnej zdawalności w poszczególnych izbach notarialnych w kraju. W konkluzji niniejszego opracowania zasadnym jest stwierdzenie, że zdawalność zawodowego egzaminu notarialnego w Polsce jest skrajnie zróżnicowana. Co więcej, pandemia COVID-19 mogła mieć wpływ na dostępność do egzaminu, ale niska zdawalność wynika raczej z niedostatecznego przygotowania się osób podchodzących do egzaminu pod względem wiedzy oraz wysokiego poziomu trudności pytań egzaminacyjnych. W opinii autorów, należy zgodzić się z takową tezą, ponieważ niska zdawalność związana może być ze słabym przygotowaniem osób podchodzących do egzaminu.

Dodatkowo, w niniejszym opracowaniu porusza się także egzegezę danych dotyczących aplikantów Izby Notarialnej w Katowicach, która co roku systematycznie się zmniejszała. Ponadto, dzięki uzyskanym informacjom przedstawiono, że sukcesywnie zwiększa się ilość notariuszy przechodzących na emeryturę, co w porównaniu z coraz mniejszą liczbą aplikantów jest zjawiskiem niepokojącym ze względu na obawę o braki kadrowe dla tego zawodu w przyszłości w tym regionie.

Konkludując, przedmiotowe opracowanie zostało poświęcone analizie danych poświęconych wpływowi pandemii COVID-19 na zdawalność notarialnego egzaminu zawodowego oraz dostępności do aplikacji notarialnej w Polsce ze szczególnym i wiodącym uwzględnieniem Izby Notarialnej w Katowicach. W ujęciu ogólnopolskim, pomiędzy 2019 a 2020 rokiem miał miejsce spadek liczby osób przystępujących do egzaminu notarialnego, mimo że co roku odnotowywano wzrost liczby osób deklarujących chęć do jego przystąpienia. W takowym ujęciu, można stwierdzić, że panująca pandemia miała wpływ na dostępność do egzaminu notarialnego. Zdawalność egzaminu również okazała się być bardzo niska i na przestrzeni 2020 roku wyniosła zaledwie 33,40%. Niepokojącym zjawiskiem okazuje się być wspomniana wcześniej znaczna różnica pomiędzy wynikami odnotowanymi w poszczególnych

izbach notarialnych na terenie kraju. Pandemia, jak już wyartykułowano, mogła mieć wpływ na dostępność do egzaminów, jednak zdecydowanie nie miała wpływu na niskie wyniki jego zdawalności. Jako izbę, w której przeprowadzana jest największa ilość egzaminów, wskazano Izbę Notarialną w Warszawie, natomiast najmniej jest ich przeprowadzanych przez Izbę Notarialną w Katowicach. Wykazano, że liczba przeprowadzanych egzaminów nie ma jednak związku z ich zdawalnością. Badania wykazały, że przeciętna zdawalność egzaminów wstępnych w Polsce w latach 2018-2020 wynosiła 40,83%. Najniższą zdawalność odnotowano w 2018 roku-32,70%, a najwyższą w 2019 roku-55%. Natomiast, w 2020 roku znowu zaobserwować można było spadek zdawalności egzaminów wstępnych. Analiza danych pozwoliła ustalić, że pandemia COVID-19 nie miała negatywnego wpływu na liczbę osób przystępujących do wstępnego egzaminu na aplikację notarialną a zdawalność wiąże się jedynie z poziomem przygotowania zdających i trudnością pytań egzaminacyjnych. Dlatego też, autorzy opracowania popierają dezyderat, iż obowiązujące restrykcje pandemiczne powinny pozytywnie wpłynąć na przygotowanie osób zdających egzamin ze względu na możliwość poświęcenia większej ilości czasu na naukę.

Jednocześnie z ostrożności badawczej należy dodać, iż ograniczenia badań własnych przy tworzeniu niniejszej pracy polegały przede wszystkim na małej ilości materiałów do przeprowadzenia badań. Pierwszy raz jako społeczeństwo jesteśmy postawieni w sytuacji tak restrykcyjnych ograniczeń i braku normalnego funkcjonowania gospodarki i relacji społecznych. Kontakt z Izbą Notarialną w Katowicach mógł mieć wyłącznie formę elektroniczną lub telefoniczną, co wpłynęło na utrudnienie w wymianie informacji.

Tym samym poddając ewaluacji niniejsze badania i podsumowując rzeczony wywody, należy stanowczo i jednoznacznie stwierdzić, iż w oparciu o dane pozyskane z Izby Notarialnej w Katowicach pandemia COVID-19 w ograniczonym stopniu wpłynęła na wykonywanie zawodu notariusza, w szczególności na zakres dostępności do tej profesji.